

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назва курсу	Економіка і фінанси підприємства
Викладач 	Сибіртцев Володимир Васильович , доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри фінансів, банківської справи та страхування ЦНТУ
Контактний тел.	+38(095) 173-75-73
Е-mail:	sybirtsev@ukr.net
Обсяг та ознаки дисципліни	Вибіркова дисципліна. Форма контролю: залік. Загальна кількість кредитів - 4, годин – 120. Формат: очний (offline / facetoface) / дистанційний (online). Мова викладання: українська.
Консультації	Консультації проводяться відповідно до Графіку, розміщеному в інформаційному ресурсі moodle.kntu.kr.ua; у режимі відео конференцій Zoom, через електронну пошту, Viber, Messenger, Telegram за домовленістю.
Пререквізити	Ефективність вивчення дисципліни значно підвищиться, якщо здобувач володіє знаннями з основ менеджменту та теорії організації

1. Мета і завдання дисципліни

Метою вивчення дисципліни є формування у здобувачів сучасного економічного мислення і системи спеціальних знань про базові поняття щодо господарсько-фінансової діяльності підприємств, змісту її окремих напрямів та їх взаємозв'язку, системи показників, що їх характеризують.

Завданнями дисципліни є теоретична та практична підготовка здобувачів з таких питань:

- підприємство як суб'єкт господарювання та основні напрями його господарсько-фінансової діяльності (операційна, інвестиційна, інноваційна, фінансова);
- формування програми виробництва продукції та її реалізації, визначення виробничої потужності підприємства;
- визначення складових ресурсного потенціалу підприємства та шляхи формування і ефективного використання трудових, майнових, фінансових ресурсів підприємства;
- оцінка ефективності господарської діяльності та пошук шляхів її підвищення;
- конкурентоспроможність підприємства та методи її оцінки;
- механізм розвитку підприємства, запобігання кризових явищ та банкрутства; забезпечення економічної безпеки підприємства.

2. Результати навчання

У результаті опанування дисципліни «Економіка і фінанси підприємства» здобувач повинен **знати** про:

- економічні основи функціонування підприємства у системі ринкових відносин, основні напрями та види його діяльності, види підприємств, що функціонують в Україні;
- систему аналізу та планування обсягів, результатів діяльності та ресурсів підприємства;
- ресурсний потенціал підприємства та його складові елементи;
- основні результативні показники діяльності підприємства, порядок їх формування та використання;
- капітал підприємства, його структуру;
- ефективність, конкурентоспроможність підприємства та його продукції, володіти практичними навичками оцінки цих параметрів;
- сучасні теорії та моделі розвитку підприємства, механізм трансформації (реструктуризації) підприємства у процесі розвитку;
- економічну безпеку підприємства та його антикризову діяльність.

Здобувач має також **вміти** використовувати методи та інструментарій:

- стратегічного, тактичного та оперативного планування; планування обсягів діяльності, необхідних ресурсів, зовнішніх і внутрішніх обмежень та ризиків, напрямів розвитку та реструктуризації;
- обґрунтування обсягів виробництва та реалізації продукції, його виробничої потужності, потреби підприємства у матеріальних ресурсах, мати уявлення про критерії оптимізації обсягів матеріально-сировинних ресурсів, що необхідні підприємству; товарну та цінову політику підприємства;
- аналізу та планування ресурсів, які необхідні підприємству, розробки

політики формування та використання трудових, майнових та фінансових ресурсів;

- аналізу та планування доходів, поточних витрат і фінансових результатів від операційної, інвестиційної та фінансової діяльності підприємства;
- обґрунтування ефективності інвестиційних та інноваційних проектів;
- оцінки фінансово-майнового стану підприємств, його конкурентоспроможності, загрози банкрутства.

3. Політика курсу та академічна доброчесність

Очікується, що здобувачі вищої освіти будуть дотримуватися принципів академічної доброчесності, усвідомлювати наслідки її порушення.

При організації освітнього процесу в Центральнотехнічному національному університеті здобувачі вищої освіти, викладачі та адміністрація діють відповідно до: Положення про організацію освітнього процесу; Положення про організацію вивчення вибіркових навчальних дисциплін та формування індивідуального навчального плану ЗВО; Кодексу академічної доброчесності ЦНТУ.

4. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Економічні засади функціонування підприємства в системі ринкових відносин. Економічні основи виробничої діяльності підприємства.

- Тема 1. Підприємство в соціально орієнтованій ринковій економіці.
- Тема 2. Планування діяльності підприємства.
- Тема 3. Економічні характеристики продукції підприємства.
- Тема 4. Виробнича програма підприємства.
- Тема 5. Виробнича потужність підприємства.

Змістовий модуль 2. Ресурсне забезпечення діяльності підприємства.

- Тема 6. Ресурсний потенціал підприємства.
- Тема 7. Трудові ресурси підприємства.
- Тема 8. Майнові ресурси (активи) підприємства.
- Тема 9. Фінансові ресурси (капітал) підприємства.

Змістовий модуль 3. Економічні результати господарсько-фінансової діяльності підприємства.

- Тема 10. Поточні витрати підприємства та собівартість продукції.
- Тема 11. Доходи та цінова політика підприємства.
- Тема 12. Фінансові результати діяльності підприємства.

Змістовий модуль 4. Інтегральна оцінка стану підприємства. Розвиток підприємства та забезпечення його економічної безпеки.

- Тема 13. Ефективність діяльності та методичні засади її оцінки.
- Тема 14. Фінансово-майновий стан підприємства та методи його оцінки.

Тема 15. Сучасні теорії та моделі розвитку підприємства. Трансформація (реструктуризація) підприємств у процесі розвитку.

Тема 16. Економічна безпека підприємства та його антикризова діяльність.

5. Система оцінювання та вимоги

Види контролю: поточний, підсумковий.

Методи контролю: спостереження за навчальною діяльністю здобувачів, усне опитування, письмовий контроль.

Рейтинг студента із засвоєння дисципліни визначається за 100 бальною шкалою, у тому числі: перший модуль - 50 балів, другий модуль - 50 балів.

Семестровий залік полягає в оцінці рівня засвоєння здобувачем вищої освіти навчального матеріалу на лекційних, практичних, семінарських або лабораторних заняттях і виконання індивідуальних завдань за стобальною та дворівневою («зараховано», «не зараховано») та шкалою ЄКТС результатів навчання.

6. Рекомендована література

Основна:

1._ Біла О.Г. Фінанси підприємств: *навчальний посібник*. Л.: Магнолія, 2021. 384 с.

2._ Бойчик І.М. Економіка підприємства: *підручник*. К.: Кондор - Видавництво, 2016. 378 с.

3._ Гриб С.В. Фінанси підприємств в таблицях, схемах та тестах. *Навчальний посібник*. Л.: Магнолія, 2021. 336 с.

4._ Економіка підприємства : *навч. посіб.* Н. Б. Юрченко, Р. С. Кравчук, І. Б. Запущляк, І. І. Василик. Івано-Франківськ : ІФНТУНГ, 2018. 377 с.

5._ Економіка підприємства. Теорія : *навчальний посібник* / В.І. Захарченко, М.М. Меркулов, О.В. Балахонова. Міністерство освіти і науки України, Одеський національний політехнічний університет імені І. Мечникова, Одеський національний політехнічний університет, Вінницький торговельно-економічний інститут КНТЕУ. Львів: Видавництво «Магнолія 2016», 2019. 323 с.

6._ Економіка підприємства: *навчальний посібник* / Н.В. Романченко, Т.В. Кожемякіна, К.В. Пічик; Національний університет "Києво-Могилянська академія". Київ: НаУкма, 2018. 302 с.

7._ Економіка і фінанси підприємств: *підручник* / Є. В. Крикавський, З. С. Люльчак. Львів : Вид-во Львівської політехніки, 2021. 696 с.

8._ Мацибора В.І. Економіка підприємства: *навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів* / В.І. Мацибора, В.К. Збарський, Т.В. Мацибора; Міністерство освіти і науки України, Національний університет біоресурсів і природокористування України. Київ. Каравелла, 2018. 319 с.

9._ [Фінанси підприємств : підручник](#) / [А. М. Поддєрьогін та ін.] ; кер. кол. авт. і наук. ред. проф. А. М. Поддєрьогін ; Держ. вищ. навч. закл. "Київ. нац. екон. ун-т ім. Вадима Гетьмана". - 8-е вид., переробл. та допов. К. : КНЕУ, 2013. 519 с.

10. Фінанси підприємств: *підручник*. Бондаренко Л.П., Курило О.Б. , Вівчар

О.Й., Чубка О.М. К.: Кондор, 2020, 340 с.

11. Фінанси підприємств: *навчальний посібник*. Бердар М.М. К.: ЦУЛ. 2019. 296 с.

Додаткова:

1. Гук О.В. Фінансова криза на підприємстві: причини, наслідки та способи подолання. *Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки*. 2016. №2. Т.2. С. 206-210.

2. Забезпечення економічної безпеки промислових підприємств в умовах євроінтеграції : *монографія* / О.А. Гавриш, Г.М. Дергачова; Міністерство освіти і науки України; Національний технічний університет України "Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського". Київ. НТУУ «КПІ». 2018. 242 с.

3. Економічні, фінансово-облікові та правові проблеми діяльності підприємств: колективна монографія / за загальною редакцією Л.М. Савчук. Дніпро: Герда, 2016. 335 с.1.

4. Фінанси підприємств: проблеми теорії та практики : *монографія* / [Н.Е. Аванесова ... [та ін.]; МОН України, Харківський нац. ун-т будівництва та архітектури. Харків: Лідер, 2016. 151 с.

5. Управління витратами промислового підприємства в ринкових умовах: теорія, методологія, практика : *монографія* / Н.Й. Радіонова; Міністерство освіти і науки України, Київський національний університет технологій та дизайну. Київ. КНУДТ, 2019. 404 с.

Інформаційні ресурси (офіційні сайти):

1. Конституція України від 01.01.2020 №254к/96 - ВР URL <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>

2. Господарський кодекс України від 16.02.2019 р. № 436-IV URL <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15>

3. Кодекс України з процедур банкрутства від 18.10.2018р. (зі змінами і доповненнями) URL <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2597-19#n1753>

4. Податковий кодекс України від від 02.12.2010 № 2755-VI // Офіційний сайт Верховної Ради України URL <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>

5. Цивільний Кодекс України від 13.02.2019р. № 435-IV URL <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15>

6. Верховна Рада України : веб-сайт. URL: www.rada.gov.ua/

7. Закон України Про акціонерні товариства: Закон України від 17.10.2019 р. №541-VI URL <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/514-17>

8. Закон України Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань від 16.01.2020 р. №755-IV URL <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/755-15>

9. Закон України Про пріоритетні напрями інноваційної діяльності в Україні: Закон України від 05.12.2012 р. №433-VI, (зі змінами і доповненнями) URL <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3715-17>

10. Закон України «Про розвиток та державну підтримку малого і середнього

підприємництва в Україні» від 22.03.2012 р. URL <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/461817>

11. Закон України Про ціни і ціноутворення від 21.06.2012 р. №507-VI, (зі змінами і доповненнями) URL <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5007-17>

12. Міністерство розвитку громад, територій та інфраструктури України : веб сайт. URL: <https://mtu.gov.ua/timeline/Evrointegraciya.html>

13. Національна бібліотека імені В.І. Вернадського: веб-сайт. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/>

14. Обласна універсальна наукова бібліотека ім. Д. І. Чижевського: веб-сайт. URL: <https://library.kr.ua/>

15. Репозитарій ЦНТУ. URL: <http://dspace.kntu.kr.ua/>

Розглянуто і схвалено на засіданні кафедри фінансів, банківської справи та страхування, Протокол №1 від 29 серпня 2023 р.